

DECIZIE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Victor Boico
Elena Cobzac
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de BC "Universalbank" SA în proces de lichidare,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către BC „Universalbank” SA împotriva Camerei Înregistrării de Stat, SRL „Agromelcom – PGS”, SRL „Ișcompan”, Sandulachi Pantelei, Sandulachi Raisa și Sandulachi Veronica privind declararea nulității deciziei fondatorului SRL „Agromelcom – PGS” din 24 septembrie 2008; a procesului-verbal nr. 2 din 22 septembrie 2008 al adunării fondatorilor SC „Ișcompan” SRL în partea ce se referă la SRL „Agromelcom – PGS”; a contractului de vânzare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008, în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „Agromelcom – PGS” (nulitatea parțială); a deciziei din 25 august 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în Statutul SC „Ișcompan” SRL; interzicerea introducerii modificărilor în Registrul de Stat și în documentele de constituire a societăților nominalizate, până la stingerea datoriei încasate conform hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2006,

împotriva deciziei din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de BC "Universalbank" SA în proces de lichidare și menținută hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 noiembrie 2008, BC „Universalbank” SA a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Camerei Înregistrării de Stat, Sandulachi Pantelei – administrator al SRL „Agromelcom-PGS” și SRL „Ișcompan” cu privire la anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale din 08 august 2003 cu privire la înregistrarea acordului cu privire la modificările și completările statutului SRL „Ișcompan”, în special pct. 3.2. al Statutului, din momentul efectuării acesteia și anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale din 25 septembrie 2008 cu privire la înregistrarea acordului adițional cu privire la modificările și completările în Statutul SC „Ișcompan” SRL, în special pct. 1.2. și 3.2. al Statutului, din momentul efectuării acesteia.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că potrivit informației parvenite la 08 august 2003 prin scrisoarea Camerei Înregistrării de Stat nr. 545 din 16 octombrie 2008, Camera Înregistrării de Stat a înregistrat acordul cu privire la modificările și completările înscrise în registru de stat a întreprinderilor și operate în statutul SRȘ „Ișcompan”, prin care s-a majorat capitalul social și s-au redistribuit cotele de participare în capitalul social al societății, după cum urmează: SRL „Agromelcom-PGS” - 99,99% și Raisa Sandulachi - 0,01%.

Reclamanta a invocat că prin modificările respective, toate bunurile SRL „Agromelcom-PGS” au fost transmise în proprietatea SRL „Ișcompan” în baza deciziei fondatorului SRL „Agromelcom-PGS” din 28 iulie 2003 și a actului nr. 2/A de primire-predare a imobilului și utilajului din 30 august 2003.

La 25 septembrie 2008, Camera Înregistrării de Stat a înregistrat modificările în documentele de constituire ale SRL „Ișcompan” prin actul adițional, în special referitor la modificarea componenței asociaților, după cum urmează: Veronica Sandulachi, deținător al cotei-părți de 100% din capitalul social al întreprinderii, astfel încât a fost legiferat aportul în natură a persoanei juridice SRL „Agromelcom-PGS” în capitalul social al SRL „Ișcompan” cu avere patrimonială în mărime de 7 270 000 lei, iar conform pct. 3.7 al actului de constituire al SRL „Ișcompan”, bunurile se consideră a fi transmise cu titlu de proprietate.

În viziunea reclamantei deciziile Camerei Înregistrării de Stat din 08 august 2003 privind înregistrarea acordului cu privire la modificările și completările în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. 3.2 al statutului și din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea actului adițional cu privire la modificările și completările în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. pct. 1.2 și 3.2 al statutului sunt ilegale, deoarece la prezentarea documentelor pentru înregistrarea acestor operațiuni, SRL „Agromelcom-PGS” a tănuit că în lista bunurilor transmise în capitalul social al SRL „Ișcompan” se conținea și utilajul de moară „Baker’S Favorite”, care la momentul întocmirii actului administrativ și pînă în prezent este grevat în beneficiul BC „Universalbank” SA conform contractului de gaj nr. 326598-G-3 din 23 octombrie 1998, și faptul că potrivit hotărîrii Judecătoriei Economice de

Circumscripție din 19 iunie 2002, acest bun a fost transmis BC „Universalbank” SA în posesie pentru realizare și stingere a datoriei debitoriale.

Modificările date au fost operate intenționat cu scopul eschivării de la executarea hotărârii judecătorești, iar prin înregistrarea modificărilor date a fost încălcat dreptul băncii de posesie, realizare a gajului și dreptul la un venit ratat.

Prin acțiunea depusă BC „Universalbank” SA a solicitat anularea deciziilor Camerei Înregistrării de Stat din 08 august 2003 privind înregistrarea acordului cu privire la modificările și completările în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. 3.2 al statutului, din momentul efectuării acesteia și din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea actului adițional cu privire la modificările și completările în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. pct. 1.2 și 3.2 al statutului, din momentul efectuării acesteia.

La 16 februarie 2009, BC „Universalbank” SA a depus o cerere de modificare și completare a acțiunii împotriva Camerei Înregistrării de Stat, solicitând declararea nulității procesului-verbal al adunării generale extraordinare a asociaților SRL „Ișcompan” nr. 2 din 28 iulie 2003, deciziei fondatorului SRL „Agromelcom-PGS” din 28 iulie 2003, deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 08 august 2003 privind înregistrarea Acordului cu privire la modificările și completările în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. 3.2. al Statutului din momentul efectuării acesteia, procesului-verbal al adunării nr. 2 din 22 septembrie 2008, deciziei SRL „Agromelcom-PGS” din 24 septembrie 2008, contractului de vânzare-cumpărare nr. 9520 din 24 septembrie 2008 și deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea actului adițional cu privire la modificările și completările în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. pct. 1.2 și 3.2 al statutului, din momentul efectuării acesteia.

La 28 iulie 2009, BC „Universalbank” SA a mai depus o cerere de modificare și completare a cererii împotriva Camerei Înregistrării de Stat, SRL „Agromelcom-PGS” și SRL „Ișcompan”, prin care a solicitat declararea nulității procesului-verbal al adunării fondatorilor nr. 2 din 22 septembrie 2008, deciziei SRL „Agromelcom-PGS” din 24 septembrie 2008, contractului de vânzare-cumpărare nr. 9520 din 24 septembrie 2008, deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în statutul SRL „Ișcompan”, în special pct. pct. 1.2 și 3.2 ale statutului, din momentul efectuării acesteia și obligarea Camerei Înregistrării de Stat de a emite în termen de 10 zile lucrătoare decizia de anulare a înregistrărilor operate în statutul SRL „Ișcompan” la 25 septembrie 2008.

La 27 aprilie 2010, BC „Universalbank” SA a depus o cerere de concretizare a pretențiilor împotriva Camerei Înregistrării de Stat, SRL „Agromelcom-PGS” și SRL „Ișcompan”, prin care a solicitat declararea nulității procesului-verbal al adunării fondatorilor SRL „Ișcompan” nr. 2 din 22 septembrie 2008, în partea ce se referă la SRL „Agromelcom-PGS”, deciziei fondatorului SRL „Agromelcom-

PGS” din 24 septembrie 2008, contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008 în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „AgromelcomPGS” și a deciziei Camerei înregistrării de Stat din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în statutul SRL „Ișcompan”, precum și interzicerea Camerei Înregistrării de Stat de a introduce modificări în Registrul de Stat și în documentele de constituire ale SRL „Agromelcom-PGS” și SRL „Ișcompan” până la stingerea datoriei de către SRL „Agromelcom-PGS” confirmate prin hotărârea Curții de Apel Economice din 22 iunie 2006.

La 31 octombrie 2014, Sandulachi Pantelei a depus în instanță o cererea reconvențională, prin care a solicitat recunoașterea încălcării de către BC „Universalbank” SA și succesorului său în proces de lichidare, a dreptului de proprietate prevăzut de art. 1 al Primului Protocol adițional CEDO, încasarea de la pîrîtul în beneficiul său a prejudiciului material cauzat în valoare de 23 256 000 lei, în folosul SRL „Ișcompan” a prejudiciului material cauzat în valoare de 11 462 873,40 lei și atragerea în proces în calitate de copârât Banca Națională a Moldovei.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 noiembrie 2014, s-a refuzat în primirea acțiunii reconvenționale înaintate de Sandulachi Pantelei împotriva BC „Universalbank” SA privind recunoașterea încălcării dreptului la proprietate prevăzut de art. 1 al Primului Protocol adițional la CEDO, încasarea în beneficiul sau a prejudiciului material în valoare de 23 256 000 lei și în beneficiul SRL „Ișcompan” a prejudiciului material în sumă de 11 462 873,40 lei și atragerea în proces în calitate de copârât Banca Națională a Moldovei.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de BC „Universalbank” SA împotriva Camerei Înregistrării de Stat, SRL „Agromelcom-PGS”, SRL „Ișcompan”, Pantelei Sandulachi, Raisa Sandulachi și Veronica Sandulachi cu privire la declararea nulității deciziei fondatorului SRL „Agromelcom-PGS” din 24 septembrie 2008 al adunării fondatorilor SC „Ișcompan” SRL în partea ce se referă la SRL „Agromelcom-PGS”; a contractului de vânzare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008, în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „Agromelcom-PGS”; a deciziei din 25 august 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în statutul SRL „Ișcompan” SRL; interzicerea introducerii modificărilor în Registrul de Stat și în documentele de constituire a societăților cu răspundere limitată nominalizate pînă la stingerea datoriei încasate conform hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2006 și încasarea cheltuielilor de judecată. Concomitent, s-a dispus încasarea din contul BC „Universalbank” SA în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 50 000 lei.

Prin decizia din 07 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA și menținută hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin decizia din 08 iunie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de BC „Universalbank” SA în proces de lichidare, a fost casată integral decizia din 07 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin decizia din 11 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA, menținută hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a dispus încasarea din contul BC „Universalbank” SA în proces de lichidare în beneficiul statului taxa de stat pentru examinarea apelului în mărime de 37 500 lei.

Prin decizia din 18 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de BC „Universalbank” SA în proces de lichidare, a fost casată decizia din 11 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare în ordine de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA în proces de lichidare și menținută hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

La 17 decembrie 2018, BC „Universalbank” SA în proces de lichidare a declarat recurs împotriva deciziei din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de BC „Universalbank” SA în proces de lichidare a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 27 septembrie 2018, expediată părților la 12 noiembrie 2018, recepționată de recurentă la 20 noiembrie 2018, ceea ce denotă faptul că recursul declarat la 17 decembrie 2018 a fost depus cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la

dosar. În plus, recurentul și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de BC „Universalbank” SA în proces de lichidare întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei recurate cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei civile reiese cert că, prin încheierea din 23 mai 2012 a Judecătoria Comerciale de Circumscripție s-a dispus transmiterea cauzei pentru judecare conform competenței la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, iar prin rezoluția din 12 iunie 2012, dosarul a fost repartizat judecătorului Gîrbu Silvia.

Pe parcursul judecării cauzei, la 02 iulie 2014, Sandulachi Pantelei a depus o cerere de recuzare a judecătorului Gîrbu Silvia, iar prin încheierea din 25 iulie 2014 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, cererea de recuzare a fost admisă, fiind dispusă transmiterea cauzei pentru redistribuire altui judecător.

Ca urmare a celor enunțate, cauza a fost repartizată și examinată în fond de judecătorul Ghenadie Plămădeală, fiind emisă hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău.

Ulterior, după multiple rejudecări în ordine de apel, cauza a fost repartizată judecătorului Curții de Apel Chișinău, Grigore Dașchevici. Judecătorul-raportor numit face parte din completul compus din: Lidia Bulgac (președinte), Grigore Dașchevici și Silvia Gîrbu (judecători). Anume acest complet de judecată, la 27 septembrie 2018, a emis decizia recurată.

În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (3) lit. a) al Codului de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei, iar potrivit alin. (5) temeiurile prevăzute la alin.(3) se

iau în considerare de către instanță din oficiu.

Colegiul de recurs consideră necesar de a menționa că, completul de judecată urmează să fie format cu respectarea principiului independenței și imparțialității judecătorilor. Astfel, se va considera drept judecarea cauzei de către un complet compus ilegal, participarea în complet sau examinarea cauzei de un judecător în privința căruia există temeiuri de recuzare, iar cererea de recuzare înaintată în ordinea stabilită, a fost admisă.

Astfel, Colegiul lărgit reiterează că nerespectarea obligației de a asigura o judecată imparțială atrage nulitatea întregii proceduri realizate.

În acest context, statul, în baza dreptului oricărei persoane la un tribunal imparțial, recunoscut prin art. 6 din Convenție, are obligația pozitivă de a-și regla sistemul judiciar, astfel, încât orice jurisdicție să aibă obligația de a-și verifica imparțialitatea, atât din oficiu, cât și la cererea uneia dintre părți (cauza Remli vs Franța, hotărârea din 23 aprilie 1996).

Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cu referire la cauza Padovani vs Italiei (hotărârea din 26 februarie 1993, § 27), a statuat că, este fundamental ca într-o societate democratică, tribunalele să inspire încredere justițiabililor, art. 6 paragraful 1 din Convenție impunând ca fiecare instanță să fie imparțială.

Imparțialitatea poate fi apreciată sub diverse aspecte, distingându-se un demers subiectiv, ce tinde a determina ceea ce judecătorul gândește în forul său interior într-o cauză anume, și un demers obiectiv, cu scopul de a cerceta dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa (a se vedea cauzele Piersack vs Belgia, hotărârea din 01 octombrie 1982, § 30, și Grieved vs Regatul Unit [MC], hotărârea din 16 decembrie 2003, § 69).

În acest context, este important faptul că, CtEDO a relevat importanța existenței unor garanții suficiente în vederea excluderii oricărei îndoieli legitime în privința imparțialității magistraților, or, în acest aspect, chiar aparențele pot avea o anumită importanță.

Astfel, instanța de recurs constată că, instanța de apel la constituirea completului de judecată a omis să dea o valență încheierii din 25 iulie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, care având puterea lucrului judecat, cu certitudine duce la inadmisibilitatea participării judecătorului Silvia Gîrbu la examinarea cauzei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel în contradicție cu normele de drept procedural a purces la examinarea cauzei în fond. Mai mult ca atât, eroarea judiciară enunțată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind unul din temeiurile de trimitere a pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În fine, având în vedere că normele de drept procedural au un caracter

absolut, fiind reglementate de norme imperative, iar încălcarea acestora atrage după sine casarea deciziei, instanța de recurs nu va mai analiza celelalte motive invocate prin cererile de recurs, care vizează și fondul pricinii.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz și relevanța lor va putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei (a se vedea, *printre alte autorități*, cauzele Kamil Uzun vs. Turcia, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs. România (Marea Cameră), din 17 iulie 2014, § 156).

De asemenea, în situația în care instanța de apel a încălcat normele de drept procedural la examinarea pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de BC „Universalbank” SA în proces de lichidare, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, să țină cont de constatările expuse supra (a se vedea, *spre exemplu* impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către BC „Universalbank” SA în proces de lichidare.

Se casează decizia din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Universalbank” SA împotriva Camerei Înregistrării de Stat, SRL „Agromelcom – PGS”, SRL „Ișcompan”, Sandulachi Pantelei, Sandulachi Raisa și Sandulachi Veronica privind declararea nulității deciziei fondatorului SRL „Agromelcom – PGS” din 24 septembrie 2008; a procesului-verbal nr. 2 din 22 septembrie 2008 al adunării fondatorilor SC „Ișcompan” SRL în partea ce se referă la SRL „Agromelcom – PGS”; a contractului de vânzare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008, în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „Agromelcom – PGS” (nulitatea parțială); a deciziei din 25 august 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în Statutul SC „Ișcompan” SRL; interzicerea introducerii modificărilor în Registrul de Stat și în documentele de constituire a societăților nominalizate, până la stingerea datoriei încasate conform

hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2006, și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Boico

Elena Cobzac

Svetlana Filincova